

24.5.2019
Timo Karjalainen

LUONNOS 1

”Kurjet tulevat” elokuvan tuote- ja kulutusseloste

Lyhyesti pääsanoma

Tein elokuvan ”Kurjet tulevat” tarjotakseni suomalaisena ja eurooppalaisena oman panokseni yhteiseen rationaaliseen pyrkimykseen nostaa Suomen ja Euroopan tiedon, teknologian, politiikan ja hallinnon tasoa merkityksellisten totuuksien selventäjänä ja hyötykäyttöön valjastajina. Tällaista oman hännän nostoa tarvitaan minusta Euroopassa ja maailmassa ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti (institutionaalisesti) kestävästä kehitystä vakavasti vaarantavien **mustien pilvien** (yhteiskuntien polarisaation) ja valkoisten pilvien (valheiden) vähentämiseksi ihmisten mielistä, kielissä ja kokemassa todellisuudessa. Ilokseni olen havainnut, että Suomen poliitikot EU-vaaleihin valmistautuessaan melkein laidasta laitaan korostavat samoja seikkoja kuin minä elokuvassani. Samoilla linjoilla ollaan tietääkseni myös Antti Rinteen hallitustunnusteluissa. Iloitsen siitä, että Suomi on melkein yhteisrintamassa pyrkimyksessään edistää kestävästä kehitystä EU-vaalien alla ja Suomen EU-puheenjohtajuuden alkaessa. Uskon, että myös sotesta tulee hyvä, jos myös soten tietojärjestelmät integroidaan ja standardoidaan valtakunnallisesti yhdeksi kokonaisuudeksi elokuvassa ja tässä artikkelissa esittelemieni neljän mietintämyssyn alla määrätietoisesti rakentavassa totuudessa pysyen. Se in tietenkin päivänselvää, että kukaan ja mikään ei ota vakavasti sellaista kansaa, joka ei vaivaudu äänestysuurnille äänestämään oman tulevaisuutensa puolesta, joten suomalaisten kannattaa oman etunsa takia äänestää niin runsain mitoin, että maailmalla ymmärretään, että Suomessa ja muualla EU:ssa asuu onnellisia, sivistyneesti omia asioitaan hoitavia kansoja, eikä holhottavia ja ryövättäviä onnellisesti dementoituvia hölmöläisiä, jotka eivät vaivaudu edes äänestysuurnille omia etujaan ajaakseen.

Pitemmin pääsanomasta

Kannattaa kysyä: Mikä on totuus? Nerokas tuo Pilatuksen kysymys, asiassa kuin asiassa. Kansanedustaja Pirkko Ruohonen-Lerner, nykyinen MEP, kysyi vuonna 2014: Mikä on totuus EU:sta tulevan lainsäädännön osuudesta Suomen lainsäädäntöön? Oikea vastausta ei ole saatu. Ja vaikka täsmälleen oikeaa vastausta tuohon kysymykseen voidaan koskaan saada, kysymys on hyvä lääke ehkäisemään dementiaa paitsi kysyjän omassa päässä myös totuudellisesta ja muusta yhteiskunnallisesta katsannosta paljon vaikutusvaltaisemmissa ja arvokkaimmissa päissä. Yhteiskunnathan ovat olemassa myös sen takia, että niissä etsitään ja usein löydetään vastauksia Pilatuksen kysymykseen. Sama koskee tilannetta, kun EU-kansalainen äänestää yhtä päätöksentekijää (Eikö muuten olisi jo aika voida äänestää useampaakin?) päättämään itseään, omaisiaan sekä muita kanssaihmiään suuresti koskettavista asioista.

Kun ihminen alkaa kaikilla ajateltavissa olevilla keinoillaan selventämään itselleen ja vuorovaikutussuhteissaan kanssaihmistensä kanssa totuudenmukaista ja oikeata vastausta tai monia sellaisia vastauksia Pilatuksen kysymykseen, hän ja kanssaihmiset voivat luottaa siihen, etteivät aivan

hevillä dementoidu, sikäli kuin ihmisen kohtalo on tämän omissa käsissä, tai siis omassa päässä. Tosin itse luotan päästäni ja käsiäni enemmän jalkoihini eli toiseen dementiaa ehkäisevään lääkitykseen eli fyysiseen jalkaliikuntaan. Pidän jalkalihasliikuntaa liike-elämän muodoista kaikkein tärkeimpänä ja miellyttävimpänä. Tässä lihasliikunnan muodossa syntyy konkreettisia tuloja ja menoja. Se luo merkittäviä lisäarvoja. Se on konkreettinen viennin ja tuonnin muoto. Tekee hyvää aineenvaihdunnalle ja on tärkeä maksu- ja vaihtotaseen tasapainon vaalinnan muoto. Fyysisessä lihasliikunnassa on sekin hyvä puoli, että se ei maksa itselle, toiselle tai kolmannelle taholle juuri mitään, paitsi itselle tietenkin sen ajan ja rahan menetyksen arvon, jonka liikunta välttämättä vaatii, niin kuin kaikki tärkeät ja hyödylliset asiat vaativat. Lihasliikunnalla ihminen kykenee luomaan kestävä ja ilmastoystävällistä energiaa melkein kuin tyhjästä ja vieläpä mitättömillä hiilijalanjäljillä ja samalla pohtia: Mikä on totuus yleisessä katsannossa ja mikä missäkin erityistilanteessa, esim. totuus EU:sta tulevan lainsäädännön osuudesta Suomen lainsäädäntöön. Huippukiinnostavaa.

Yleisestä katsannosta oikea vastaus on tietenkin: **Totuus on niin ja näin**, monipuolinen ja ”värikä”. Totuuden monipuolisuutta ja värikyyttä olen ilmentänyt elokuvassani esim. neljällä erivärisellä mietintämyssyllä. Keltainen, vihreä, punainen ja musta myssy (joka tässä tapauksessa markkeeraa sinistä) juontuvat ekologisesti (erityisesti ilmastollisesti), taloudellisesti (erityisesti julkistaloudellisesti) sekä institutionaalisesti (yhteiskunnallisesti) kestävä kehityksen kolmen ympyrän leikkausalueelta. Leikkausaluetta kutsun ”kestävän tiedon ydinalueeksi” ja ”kaiken kestäväksi tietotaidoksi”. Sen selventämisestä on suuresti kyse, kun etsimme yleistä katsannosta vastausta kysymykseen ”Mikä on totuus?” ja erityistä vastausta Pirkko Ruohonen-Lernerin kysymykseen: ”Mikä on totuus EU:sta tulevan lainsäädännön osuudesta Suomen lainsäädäntöön?” Tuo totuuden ydinalue kaipaa Suomessa, Euroopassa ja koko maailmassa ydinsulkusopimuksen vastakohtaa eli ”ydinaukisopimusta”, jotta eri valtiot ja niiden kansalaiset voisivat kilvoitella kyvyssään selventää yksin ja yhteistyössä ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväälle kehitykselle merkityksellisiä tosiseikkoja ja muita merkityksellisiä seikkoja positivistisella, optimistisella ja rakentavalla tavalla.

Paikallistin 10 KESVAan eli kestävyysvajeeseen liittyvää kyvyn muotoa. Viisi koskee (ihmisen ulkopuolisen) luonnon, talouden ja sosiaalisten instituutioiden kantokykyjä eli alueita, joissa yleisesti uskotaan tarvittavan asenne- ja rakennemuutoksia Suomessa ja EU:ssa. Viisi muuta koskevat ihmisluonnon kykyjä joustavuuteen ja mukautuvuuteen muutostilanteissa.

Ehdotukseni on, että Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella nostetaan nuo 10 kestävyysvajeen hallintaan liittyvää kykyä ja niiden suhteet määrätietoisesti selvittelytyön alle neljässä mietintämyssyssä. EU-maat voisivat kilvoitella palkintosijoista noilla ulottuvuuksilla. Voi olla, että Suomi yltäisi korkealle. Se ei ole kuitenkaan pääasia, vaan se, että Suomi ja EU osoittavat halunsa ja kykynsä selventää yhteistyössä suurimpia ihmiskunnan haasteita tavalla, jossa Euroopan ja toivottavasti koko maailman parhaat filosofiset, tieteelliset, poliittiset, taloudelliset ja uskonnolliset maailmankatsomukset yhdistyvät. Tuollaisia haasteita tarvitaan, jotta manner-Euroopan yliopistot ja tutkimuslaitokset kohoaisivat läntisessä maailmassa Caltechin, Stanfordin, Harvardin, MITin, Oxfordin, Cambridgen huippuyliopistojen tasolle tietoja, taitoja ja sivistystä ihmiskunnalle levittäessään. Kestävyysvajeiden eri muotojen analysoinnin kyvyt tarjoavat luontevan haasteen Euroopan ja koko ihmiskunnan parhaille voimille.

Kestävän tiedon ydinalueen tärkein elementti eli keltaisen mietintämyssyn alainen alue muodostuu **vuoren varmoista, ennustettavista ja vakaista muuttumattomista totuuksista eli luonnon invariansseista**. On viisasta myöntää niiden olemassaolo sekä niiden lisääntyvän tuntemuksen suuri merkitys ihmisten hyvinvoinnille sekä rationaaliselle ja säälliselle yksityis- ja yhteiselämälle. Tällä tiedon viljelyn saralla ihmiskunta on edistynyt hurjasti, kiitos huippuyliopistojen ja niiden tuloksia hyötykäyttöön jalostavien yritysten, vaikka taka-askeliakin on nähty. **"Keltaisten totuuksien"** selventäminen ja hyötykäyttöön valjastaminen on tärkeätä paitsi uteliaisuuden tyydyttämisen takia myös siksi, että niiden tuntemus ja hyötykäyttöön valjastus voivat vapauttaa ihmistä käyttämään aikaansa muuhun kuin epätydyttävään työhön, esim. liike-elämän muodoista ehkäpä ilmasto- ja luontoystävällisimpään ja terveellisimpään eli fyysiseen lihasvoimaiseen liikuntaan. Tämän oivalsivat jo Antiikin kreikkalaiset vapaat miehet. Tosin he vapauttivat itsensä turhauttavan työn kahleista eettisesti ja irratiionaalisesti orjuuttamalla muita ihmisiä ja eläimiä. Tuollaista vapautta en kannata, mutta koneita voidaan hyvinkin 4. teollisessa vallankumouksessa orjuuttaa ihmisten palvelukseen.

Kutsun **keltaisen myssyn** ja myös **mustan myssyn** - seikkoja, jotka ovat alati muuttuvia eli matemaattisesti ilmaistuna jatkuvia muuttujia - alaisia totuuksia A-totuuksiksi. Suhteessaan A-totuuksiin ovat ihmiset ja ihmisten luomat laitteet ja apuvälineet - kuten tekoälyt, robotit, tietokoneet, pilvisovellukset, tietoaalustat, 5G:t jne.- käytännössä **ehdottoman yhdenvertaisessa asemassa**. Uskon, koska terve järki, mieli, kieli ja aistikokemukset puoltavat tällaista uskoa, että ihmis(t)en elämä on tosiasiaassa "pullollaan" merkityksellisiä A-totuuksia. Esittelen niitä seikkaperäisemmin toiste kotisivuillani timokarjalainen.fi ja FB-sivuillani. Tässä esittelen vain yhden A-tyypin tilanteen.

Kukaan ja mikään ihmisten luomus ei voi muuttaa Isaac Newtonin absoluuttiseksi luonnehtiman ajan kulkusuuntaa, eikä onnistu esim. perumaan sanojaan ja tekojaan, saati muun ihmisen, muun luontokappaleen tai ihmisen tekemän koneen tai laitteen tekoa. Tämän todellisuuden "virtaavan periaatteen" jo Herakleitos oivalsi. Se, joka muuta luulee tai väittää on ehdottomasti väärässä. Varsin hulluksi muuttuisikin sellainen ihmiselämä, varsinkin yhteiselo ja sen näyttämö eli yhteiskunta, jossa jokainen voisi mielivaltaisesti muuttaa yhteisen aikamme kulkusuuntaa ja kulkunopeutta sekä ajan kulkuun ja suuntaan sidottuja merkityksellisiä A-totuuksia.

Toinen eli B-osa totuudesta on perustavalla tavalla joko biologisesti tai muulla tavalla **eläväistä**¹, eli luoteeltaan muuntuvaista, epävakaata, epätarkkaa ja **uuttaa luovaa** sekä **vanhaa tuhoavaa** (vrt. luova tuho), jopa spontaania, ja on tämän juurisyynsä tai ominaisuutensa takia lähtökohtaisesti ja välttämättömästi vähemmän ennustettavaa kuin keltaisen ja mustan myssyn alan piiriin kuuluvat seikat. **Vihreän** ja **punaisen** myssyn alaiset seikat ovat eri tarkastelukulmista ja arvopohjista arvioituna luonnostaan moninaisempia ja värikkäämpiä kuin totuuden "kuolleet" A-osat **keltaisen** ja **mustan myssyn** alla. Jos totuuden A-osan keltaista osaa vertaa aurinkoon, niin kuin minusta on monilla tavoilla viisasta verrata, totuuden B-osaa voi verrata kaikkeen siihen elävien organismien ylläpitämien ja muuntuvien totuuksien moninaisuuteen tai entropiaan, jota auringon "alle" on maapallollamme kehittynyt neljän miljardin vuoden kuluessa. Tuon ajan tutkijat ovat arvioineet elämää olleen maapallolla.

¹ "Eläväistä" tarkoittaa siis savoksi "elä sie väistä elämää".

On siis selvää, että se ihminen, kone, instituutio tai muu olio, joka pyrkii saamaan selvyyden kysymyksen, mikä on koko totuus?, ajautuu kognitiivisesta katsannosta täysin mustaan aukkoon. Sen sijaan on kiistattomia aistihavaintoihin ja niiden hedelmöittämään järkeen nojautuvia näyttöjä siitä, että ajan hampaan kestävä ja hyödyllinen sivistyksen, tieteellisen tiedon ja teknologian kasvu nojautuu totuuden A- ja B-osien suhteiden huolelliseen selventämiseen suhteessa keltaisen myssyn ja mustan myssyn alaisiin totuuksiin.

On siis väärin uskoa, että aivan kaikki on välttämättä muuttuvaista, muuntuvaista, epävakaa ja luonnollisen spontaanilla tavalla elävää, esim. jatkuvia rakennemuutoksia vaativia kuin sääolot Turussa (ja lukemattomissa muissa maantieteellisissä paikoissa), esim. sen takia, että Luontoäiti ja/tai Luoja ovat näin yhdessä sopineet ikään kuin ”taivaallisissa Säätytalon neuvotteluissa”. Yhtä väärin on uskoa, että joko mikään ei saisi muuttua tai sitten kaiken pitäisi juurta jaksain muuttua, jos ja kun ihmiset lyövät viisaat päänsä yhteen ja puuttuvat luonnon ja luojan voimiin ja toimiin viisaita ja hyödyllisiä normeja, lakeja, standardeja ja hyviä käytäntöjä laatimalla.

Rationaaliset ihmiset eivät myöskään ylenkatso sosiaalitaloudellisessa katsannossa muuttumattomien invarianssien tarjoamia mahdollisuuksia rakentaa mahdollisimman totuudenmukaiseen dataan, informaatioon ja muuhun tietoon nojautuvia standardoituja ja integroituja, taloudellisia ja tehokkaita helppokäyttöisiä tietojärjestelmiä tukemaan ihmisten elämää ja hyvinvointia.

Edellä mainittua ylenkatsomista on valitettavasti tapahtunut esim. Suomen sotea 10-20 vuoden aikana kehitettäessä. Sotessa julkista valtaa valtiolla edustavat päättäjät, tutkijat ja kehittäjät ovat valitettavan päämäärätiedottomasti laiminlyöneet soten tietojärjestelmien standardoinnin ja integroinnin yhdeksi valtakunnalliseksi taloudelliseksi kokonaisuudeksi. Tästä virheestä suomalaiset veronmaksajat ovat jo maksaneet satojen miljoonien eurojen suuruisen turhan ison laskun. Voi olla, että mahdollisesti Antti Rinteen johdolla uudessa soten muutosyrityksessä tuo turha lasku kohoaa miljardiluokkaan. Tuollainen kehitys kannattaa ja voidaan torjua. Myös siksi ehdotan elokuvassa, että Suomi EU:n puheenjohtajana ottaa selvittelyn alle laajan kestävyysvajeen KESVA oikean laskukaavan miettimisen neljän mietintämyssyn avulla. Jos Suomi kykenee yhdessä muiden EU-maiden kanssa kehittämään standardoidun ja integroidun tietopohjan sotelle, se voi osaltaan auttaa Eurooppaa menestymään nykyistä paremmin 4. teollisessa vallankumouksessa kestävä kehityksen tiellä.